

Merja Kyllönen vas

Kirjallinen kysymys kilpirauhaspotilaiden hoidosta, lääkärinoikeuksien rajoittamisesta ja Valviran toiminnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Kilpirauhaspotilaiden hoidosta ja mahdollisuudesta saada eläinperäistä, biologista (T3/T4) lääkettä kilpirauhasen vajaatoimintaan koko Suomen alueella on kysytty ministeriöstä useamman kerran vuosien varrella. Vuodesta 2013 on jatkunut lääkärin ammattinharjoittamisen rajoittaminen perusteella, että lääkärit ovat määränneet kilpirauhashoitoihin T3-lääkkeitä. Valviran päätöksillä on rajoitettu monen kokeneen, väitelleidenkin lääketieteen tohtoreiden ja sisätautien erikoislääkäreiden oikeutta hoitaa kilpirauhas sairauksia.

Eläinperäisiä kilpirauhaslääkkeitä on Suomessa täysin laillisesti saatavilla Fimean erityislupahakemuksella. Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin ylläpitämässä, lääkäreille tarkoitetussa lääketietokannassa on erikseen tiedot neljästä eri eläinperäisestä kilpirauhaslääkkeestä. Näistä lääkkeistä annetaan suomenkielinen avaussivu sekä pitkä valmisteyhteenveto. Eläinperäisen kilpirauhaslääkityksen kustannukset ovat noin 50—200 euroa kuukaudessa.

Eläinperäisten kilpirauhaslääkkeiden käyttöaiheena on kilpirauhasen vajaatoiminta. Valmisteyhteenvetoon mukaan eläinperäisiä kilpirauhaslääkkeitä voidaan käyttää myös raskauden aikana. Lääkkeen annostukset on annettu eri-ikäisille potilaille vauvoista aina ikäihmisiin. Tiedot eläinperäisistä kilpirauhaslääkkeistä löytyvät myös lääkevalvontaviranomaisen Fimean tiedostoista, joista myös ilmenee, että näille lääkkeille ei ole asetettu mitään määräämisehtoa. Tämä tarkoittaa sitä, että näitä lääkkeitä saa määrätä jokainen lääkäri eikä hänen tarvitse olla erikoislääkäri.

Valviran asettama ammattinharjoittamisen rajoitus on jättänyt monet kilpirauhaspotilaat ilman hoitavaa lääkärinä, ja tämä menettelymalli jatkuu, siitäkin huolimatta, että potilaat ovat saaneet avun ja moni on saanut työ- ja toimintakykynsäkin takaisin, elämänlaadun paranemisesta puhumattakaan. Lääkäreiden tarkoituksena ei ole ollut vahingoittaa potilastaan, vaan antaa hänelle hoitoa, joka häntä auttaa. Nyt lukuisat lääkärin toimeen kohdentuneet rajoitukset ovat johtaneet siihen, että suuri joukko potilaita on tällä hetkellä ilman hoitavaa lääkärinä, kunto heikkenee ja työkyky katoaa.

Potilailta, joilla on diagnosoitu kilpirauhasen vajaatoiminta, johon yleisin kilpirauhaslääke Thyroxin (joka sisältää pelkkää T4-hormonia) ei ole antanut riittävää apua, voidaan kansainvälisten suositusten mukaan kokeilla yhdistelmä-lääkitystä. Yhdistelmä-lääkitys voi olla synteettinen tai eläinperäinen. Eli laitonta lääkkeiden määräämisen ei pitäisi kansainvälisten suositusten mukaan olla. Voikin hyvin kysyä, miten Suomessa tapahtuu niin, että ihmisiä auttava ja

Kirjallinen kysymys KK 624/2020 vp

jopa heidät työkykyisiksi saattava hoito johtaa sen määränneiden lääkäreiden toimivaltuuksien rajoittamiseen ja jopa lääkäri-oikeuksien poistamiseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin sosiaali- ja terveysministeriö ryhtyy varmistaakseen eläinperäisten, biologisten kilpirauhashoitojen saatavuuden kaikkialla Suomessa ja edistääkseen eri kilpirauhashoitojen saatavuutta ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tietämystä eri kilpirauhaslääkkeistä,

miten sosiaali- ja terveysministeriö perustelee Valviran toimintaa tilanteissa, joissa potilastapaukset osoittavat annetusta hoidosta olleen hyötyä potilaille, mutta samanaikaisesti Valvira katsoo lääkäreiden ylittävän valtuutensa ja evää heiltä oikeudet toimittaa hoitoa potilaille, jotka ovat saaneet siitä hyötyä sairautensa hoitoon ja

miten sosiaali- ja terveysministeriö aikoo varmistaa, että valvontalautakunta on riippumaton ja puolueeton elin, joka ratkaisee ammatinharjoittajien oikeuden harjoittaa työtään, kun päätösten esitykset tulevat Valvirasta ja Valvira itse esittää valvontalautakunnan jäsenet sosiaali- ja terveysministeriölle? Malli luo väistämättä mielikuvan tilanteesta, jossa pukki on kaalimaan vartijana. Ja näin vakavissa oikeudellisissa kysymyksissä niin ei saisi olla.

Helsingissä 1.9.2020

Merja Kyllönen vas